

הג"פ הנ"ל, וכתב עליו דאין מדברי הרשב"א הכרח, דאף הרשב"א לא קאמר אלא לענין לכתחלה, ובדיעבד מודה דכשר וכדברי הריב"ש וכו' עכ"ל.

אוצר החכמה

והריב"ש פליגי בדעת ר"ת, הובאו דבריו בספר שמות (דף קד). וכו' עכ"ל.

(ב) **הבנת הבית מאיר ועוד אחרונים בהרשב"א**

פ"ת (סי' קכ"ט ס"ק ו') וז"ל, ועיין בספר **בית מאיר** ^{אוצר החכמה} ¹²³⁴⁵⁶⁷ שהזכיר קצת מדברי

ס"ק ב'

דעת האחרונים הלכה למעשה

אות א. דיעות שאם נתהפך הסדר כשר לכתחילה

שפסק כר"ת, אינו כשר רק בדיעבד. וכן הוא בהגר"א לקמן).

גר"א (ס"ק ח' - קאי על דברי הש"ע הנ"ל) וז"ל, כ"כ הריב"ש (סי' מ"ג) בשם הרמ"ה והרמב"ן וכו', אבל בכתב השם השני דמתקריא אפילו לכתחלה כשר. אבל לדעת ר"ת שמפ' וכל שום, שכותב דמתקריא דוקא בדיעבד כשר. וכ"כ שם בריב"ש עכ"ל.

שו"ע (סי' קכ"ט סעי' ב') וז"ל, כתב השם שאינם ידועים בו ביותר וכתב כל שם שיש לו, הרי זה פסול. אבל אם השני שמות כתובים בפירוש בגט ^{אוצר החכמה} אין הפרש בין שכותב זה ראשון או זה עכ"ל. (לכאור' המחבר הולך לשיטתו בסעי' א' שפסק כהרמב"ם ורמב"ן דלא כר"ת. וממילא אם נתהפך סדר השמות כשר לכתחילה. אבל להרמ"א

אות ב. הדיעות שכשר בדיעבד

בפירוש בגט אין קפידא אם זה ראשון או זה. וכו' עכ"ל. (ובסוף התשובה בד"ה הכלל) וז"ל, אלא כיון שכבר שסדרתם וכתבתם כל השמות, אין להקפיד לעיכובא אם נכתב העיקרי התחלה או דמתקרי וכו' עכ"ל.

גמ' פשוט (ס"ק י"ג) וז"ל, אמנם מהראנ"ח (ח"א סי' [לכאור' צ"ל ל"ג]) כתב וז"ל: ואם נכתוב גט אחד באח' מהשמות ולכתוב האחר בשם דמתקרי, נראה ודאי דלא מהני, דלא ידעינן הי מינייהו עיקר, ושמא נכתוב מטפל עיקר והעיקר טפל, ופסול בדיעבד. ואע"ג דהריב"ש ושאר מן האחרונים ז"ל

ים של שלמה גיטין (פ"ד דף לד: סי' ט"ז) וז"ל, אבל לפי דעתנו, דבמקום אחד כשיש שני שמות כותבים שניהם בפירוש, וכותבין שם העיקר קודם, וכותבין מרים דמתקריא שרה, ולא שרה דמתקריא מרים, כדפרישית לעיל, אין זה קפידא אלא לכתחלה. אבל אם כתב שרה דמתקריא מרים פשיטא דכשר. וכן פסק ריב"ש בתשו' עכ"ל.

שו"ת מהרי"ט צהלון (סי' פ"ט) וז"ל, נמצא פסקן של דברים, שלעולם ראוי להקדים הרגיל בו יותר אעפ"י שהוא לשון עברי כדי שיוכר מתוך הגט מי המגרש, ואם נכתבו כל השמות

ולא שרה וכל שום שיש לה הוי
לכתחלה דוקא אבל בדיעבד הגט
כשר, או הוי לעיכובא וכו' עכ"ל,
(עיין בג"פ ס"ק צ"ג ד"ה הכלל העולה).

עיין באריכות בספר שמות ש"נ אות ש'
אצל שם שמחה.

שו"ת רעק"א (מה"ת סי' נ') וז"ל, דאף
אם הוא בהיפוך דעיקר שמו
מתתיהו כמו דקוראים אותו לס"ת,
והקריאה מתתיה הוא טפל, מ"מ
בדיעבד אם כתב תחילה הטפל ועל
העיקר דמתקרי ג"כ כשר וכו' עכ"ל.

ועיין לעיל בדברי הגר"א (ס"ק ח').

פ"ת (ס"ק ו') וז"ל, ועיין בספר בית
מאיר שהזכיר קצת מדברי הג"פ
הנ"ל, וכתב עליו דאין מדברי הרשב"א
הכרח, דאף הרשב"א לא קאמר אלא
לענין לכתחלה, ובדיעבד מודה דכשר
וכדברי הריב"ש, וכן נראה עיקר ע"ש.
גם בס' גט מקושר בסג"ר (אות י"ט
סק"כ) האריך בזה ומסיק דהעיקר כדברי
הריב"ש, ודעתו בדיעבד אין שום
קפידא בזה, דאפילו אם לא ניתן הגט
ינתן ודלא כב"ש וכו' עכ"ל.

ועיין עוד באהלי שם כלל ג' סעי' ח'
וס"ק י"ט.

סבירא להו דכשכותבין השמות בפירוש
אפילו כותב הטפל עיקר לא מיפסיל,
שהם מפרשים ההיא דשרה וכל שום
שיש לה כפשטה, דכותבין כלשון זה
ממש שרה וכל שום שיש לה, ומשום
הכי דוקא מיפסיל, אבל אם כותב שרה
דמתקריא מרים מהני, מ"מ יש מן
המפרשים שמפרשים שרה וכל שום
שיש לה בפי' עכ"ל. וכונת דבריו דלפי
פירוש ר"ת וכו', ומשמע ליה דולא
שרה וכל שום שיש לה הוי לעיכובא,
ואם כתב כן פסול הגט לדעת ר"ת ז"ל.
ויש לתמונה דזהו היפוך דברי הריב"ש
ממש וכו'. איברא דיש סעד לדברי
מוהראנ"ח מדברי הרשב"א שכתב
בחידושיו (פרק השולח דף נא: - עיין
לעיל דבריו) וכו', אמנם לענין הלכה אם
אירע שכתבו שני השמות בפירוש
והטפל עיקר כגון שרה דמתקריא
מרים, ראיתי למהר"י קאוויירו דכת'
שם להקל בדיעבד מטעם ספק ספקא,
ספק אם הלכה כדברי המפרשים ז"ל
ולא שרה וכל שום הוי בסתם. או דלמא
הלכה כמאן דמפרשים דהוי במפרש
שני השמות. ואת"ל דהוי במפרש שני
השמות בפי', אכתי איכא לספוקי
ספיקא אחרינא, אי מה שאמרו בגמ'

אות ג. הדיעות שכשר בדיעבד רק במקום עיגון או אם כבר ניתן הגט

מרים דמתקרי שרה, ש"מ לכתחילה
צריך לכתוב שם עיקר ועל שם הטפל
דמתקרי, אע"ג לכמה פוסקים פירוש
הש"ס אפילו בדיעבד פסול אם לא כתב
כן, מ"מ לשיטות ר"ת דסבר דפורטים
כל השמות פי' מה דאתמר שם ולא
שרה שהוא שם הטפל. וכל שום היינו

בית שמואל (ס"ק ד') וז"ל, השני שמות
כתובים היינו בלשון מתקרי, כשר,
היינו אם כבר נכתב, אבל לכתחילה
כותבים העיקר וע"ש הטפל כותבי'
דמתקרי, דהא לשיטת ר"ת דקי"ל
כוותי' איירי כל הסוגי' בפורט כל
השמות. ותני מרים וכל שום. היינו

— ❖ ❖ ❖ דבר ❖ ❖ ❖ —

לכתוב שם העיקר ודמתקרי על שם הטפל וכו' עכ"ל.

ועיין בתורת גיטין קכ"ט, חידושים ס"ק ז'. בערוך השלחן סי' קכ"ט סעי' מ"ב, שפסק דעיקר כהב"ש.

דמתקרי מרים, לכתחלה אמר ולא בדיעבד. וכן הוא בתשו' ריב"ש (סי' מ"ג). ולכאור' נ"ל כשאנו מקום עיגון ולא ניתן הגט אפילו אם נכתב כבר הגט וכתב דמתקרי על שם העיקר אין ליתן הגט, הואיל בש"ס מבואר דצריך

1234567890

ס"ק ג'

**אם הקדים חניכה שהכל קורין אותו בו י"א
שהגט כשר לכתחילה**

אוצר החכמה

שרוצה לחוש שמא יפרשו דקאי אדסמיק ליה יוכל להשמר מחשש זה באופן זה שיקדים הכינוי שנקרא בו ואין בזה שיקדים העיקר לטפל כיון שכותב שניהם והוא חניכא שהכל קורין בו שהיה כשר בו לבד לכתחלה וכו' עכ"ל.

מיב גיטין ליקוטי שמות (אות ה') וז"ל, אם עולה לתורה אליעזר זאב ובפי העולם אין קורין אותו רק בכינוי ליבר לבד וכו' יש לכתוב אליעזר זאב המכונה ליבר או יש לכתוב אנא ליבר דמתקרי אליעזר זאב עכ"ל. שם (ס"ק ו') וז"ל, ומ"ש בפנים או יש לכתוב אנא ליבר כו' היינו מי

אוצר החכמה

1234567890

ס"ק ד'

**המחלוקת אם נתהפך סדר השמות בשמות
מחוברים אם הגט כשר או לא**

אות א. דיעה שהגט כשר בדיעבד

לפע"ד דכשר בדיעבד אף בזה, דכן דרך בני אדם להפך השמות למי שנקרא בשני שמות, וזה מצוי לרוב, גלל כן נראה לי דאין חשש בזה כ"כ בדיעבד, הנ"ל בענין זה עכ"ל.

ישועות יעקב על סדר הגט (סי' קנ"ד ס"ק י"ט) וז"ל, ואם הקדים שם משה לשם יהודה וכתב משה יהודה המכונה ליב, אני מסתפק אף בדיעבד, כיון שהוא נקרא יהודה משה, ולא כשהוא נקרא הוא נכתב, ומ"מ נראה

אות ב. דיעות שהגט פסול

טוב אם יהפוך השמות ויכתוב אחרון ראשון כגון טוב שם הגט פסול. וה"ה למי שנקרא בשעת לידה ראובן

גמ פשוט (סי' קכ"ט ס"ק ס"ג) וז"ל, עוד יראה דמי שנקרא משעת לידה בשני השמות ביחד כגון שם

— ❖ ❖ ❖ הרחבת דבר ❖ ❖ ❖ —

שמעון וכתב שמעון ראובן הגט פסול עכ"ל.
 חידושי אנשי שם (סי' קע"ג) וז"ל, יש ג' חששות וכו', והשנית הוא ששמה מעריסה הי' מרגלא פיגא והם כתבו פיגא מרגלא וכו'. אך דא עקא מה שהם הפכו השם וכתבו פיגא מרגלא זה הוי שינוי השם שהפכו ב' השמות ובפרט בנדון כזה דהוי נשתקע וכו' עכ"ל. ועיין עוד שם.

ובן פסק האהלי שם כלל ד' ס"ק א'. (רק שמביא שהחידושי אנשי שם בסי' פ' מקיל וצ"ע מהו שיטת החא"ש).

אות ג. דיעה שהיא ספקא דדינא מחמת המחלוקת הנ"ל

שו"ת שואל ומשיב (מהדורה א' ח"ג סימן כ"ד) וז"ל, וגרשה שם וכתב שם גט משה בן דוד יצחק וגרשה ואח"כ כתבו מק"ק סקאהל ששמו של אביו היה יצחק דוד, וכו'. וע"ז צדד מעלתו דאף שהג"פ כתב דמי ששמו ראובן שמעון וכתבו שמעון ראובן

דהגט פסול מ"מ יש ס"ס דשמא גם בשינה שם אב ג"כ כשר כמ"ש העבוה"ג סי' נ"ה ואת"ל דפסול מ"מ שמא זה לא חשיב שינוי מה שהיפך השמות כמ"ש בישוע"י ובפ"ת וכו' עכ"ל. ועיין שם דהכי הוי מסקנתו (כשעת הדחק).
אוצר החכמה